

LETNIK 3

ŠTEV. 6

VERIGA

**GLASILO
TOVARNE VERIG LESCE**

V S E B I N A

1. Slabo poslovanje v maju	2	-	3
2. Večja skrb novatorstvu in račion.	4	-	5
3. Važnejši sklepi uprav.organov	6	-	7
4. Zgodovina tovarne- nadaljevanje	7	-	9
5. Letos bomo letovali v Crikvenici	10	-	12
6. Nova proizvodnja	13	-	14
7. Nekaj misli o koriščenju prostega časa ..	15	-	17
8. Zgodovina vijakov	17	-	19
9. Važnejši sklepi sindikata	20	-	22
10. Vprašanja in odgovori	22	-	24
11. Iz nabiralnika goflarjevega Zena	25	-	29

Izdaja: Tovarna verig Lesce pri Bledu - Ureja uredniški odbor - Urednik Bulut Niko- Izhaja 15. v mesecu.

SLABO POSLOVANJE V MAJU

Zelo niska količinska proizvodnja v mesecu maju je imela za posledico tudi izredno slabo realizacijo prodaje. Rezultat tako slabega poslovanja v maju pa se bo močno izrazil tudi v osebnih prejemkih, odnosno pri delitvi viška osebnih dohodkov nad tarifnim pravilnikom.

Celo podjetje je v maju doseglo količinski osnovni plan le z 98 % odnosno naredili smo le 661.129 kg. Še slabša pa je bila realizacija prodaje, ki je bila dosežena le z 82,2 % ali po količini je bilo prodano naših izdelkov le 556.469 kg.

Posamezni obrati pa so mesečni osnovni plan po količini dosegli takole:

Vijakarna	254.868 kg	ali	100.8 %
Verigarna	254.513 kg	ali	113.5 %
Kovačnica	97.627 kg	ali	102 %
O T V	53.965 kg	ali	52.5 %

Razvidno je, da je le obrat verigarne presegel osnovni plan za 13 % ter kovačnica za 2 %, medtem ko je vijakarna dosegla osnovni plan, je OTV naredil mesečni plan komaj z 52 %. Vsled tega je tudi skupni rezultat tako slab in smo dosegli le 98 % osnovnega plana.

Založenost z surovinami je bila dobra ter je na slabo izvrševanje planskih nalog vplivalo v glavnem sledeče:

- v kovačnici nezasedene kapacitete vsled tega, ker še do sedaj nimamo končnega dovoljenja za serijsko proizvodnjo traktorskih gosenic FE-65.
- v OTV je proizvodnja težkih sidrnih verig po količini zavisna od količine sidrne opreme, ki je vsled premajhnih lastnih kapacitet še nemoremo dovolj izdelati doma niti ne pri naših kooperantih.
- delna stagnacija na domačem in zunanjem trgu v povpraševanju za verigami od 12 - 20 mm in nekaterimi vijajnimi izdelki je povzročilo slabše izkoriščanje strojnih kapacitet v OTV in vijakarni.

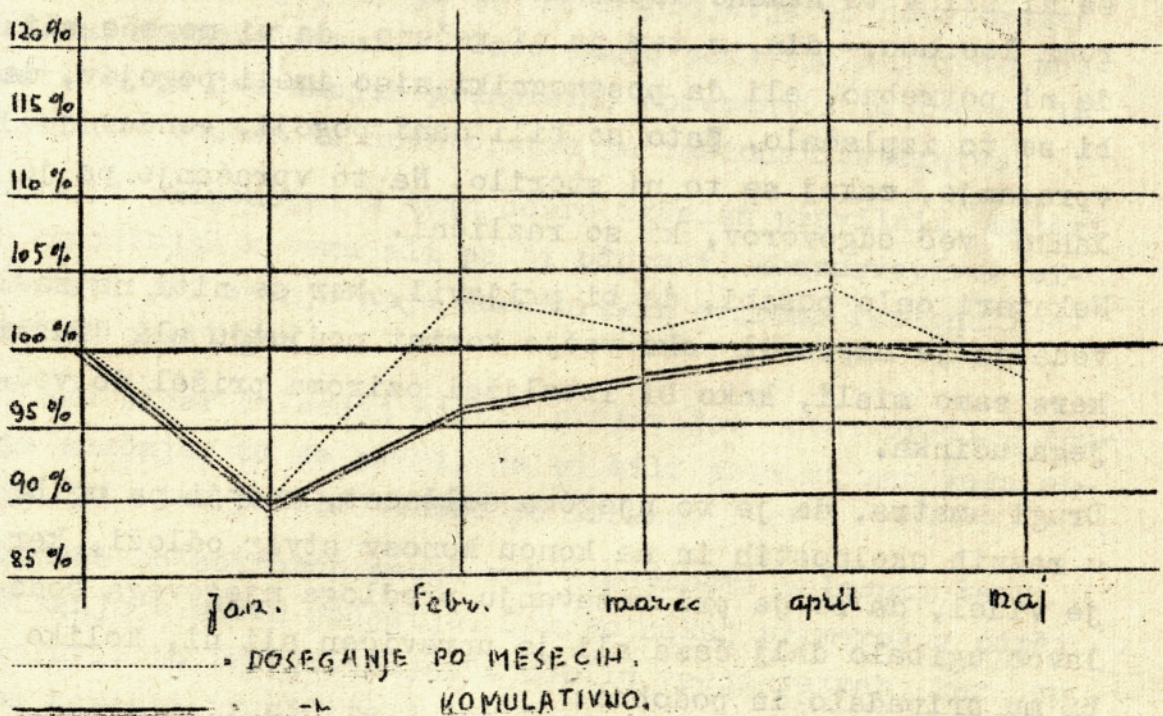
Poleg navedenih vzrokov je bilo v posameznih obratih še veliko subjektivnih vzrokov in drugih pomanjkljivosti, ki so vplivale na tako slab rezultat poslovanja v mesecu maju.

Za prvih 5 mesecev poslovanja smo postavljeni letni plan po količini dosegli le z 99.5 % po vrednosti, realizacijo prodaje pa le z 81 %.

Vsled slabšega poslovanja je tudi izplačevanje osebnih dohodkov nad tarifnim pravilnikom sorazmerno slabo, posebno slab rezultat je v mesecu maju, ker bodo izplačila nad tarifnim pravilnikom minimalna tako, da znaša izračun po ekonomskih enotah za celo podjetje komaj 102 %, za vijakarno 100 %, verigarno 100,6 %, kovačnico 100 %, verižno kovačnico 115,8 %, žebeljarno 100 % in žicovlek 113 %.

Nujno je, da se stanje proizvodnje po količini in vrednosti znatno popravi ter da na ta način dvignemo tudi naše osebne dohodke.

Grafični prikaz gibanja količinske proizvodnje po mesecih ter komulativno

Sef proizvodnje :
/ Ljubič Jože /

VEČJO SKRIB NOVATORSTVU IN RACIONALIZATORSTVU

Vprašanju novatorstva in racionalizatorstva v podjetju bo potrebno posvečati več pozornosti kot doslej, ga popularizirati in kolektiv pri tem znatno materialno zainteresirati.

Res je, da je ravno po tej plati največ nerazčiščenih pojmov zlasti v tem, kaj se lahko prišteva pod ta naslov in kdaj.

V podjetju je bilo v svrhu propagande racionalizatorstva že nekaj malega napisanega v obliki obvestil, več pa se je razpravljalo n sindikatu, DS in konferencah ZK.

Verjetno najbolj učinkovita popularizacija novatorstva pa bi bila takrat, kadar bi v našem časopisu ali oglasni deski brali, da je bila nekemu izplačana vsota 10, 50 ali 100.000.- din za predlagano izboljšavo. Morda si bo kdo predstavljal kaj si ga vedi kakšen izum bi moral biti, da bi zaleglo za izplačilo takih zneskov. Drži, da v podjetju še ni bil v te namene izplačan znesek preko 10 do 50 oziroma 100.000.- din, s tem pa ni rečeno, da ni mogoče ali da ni potrebno, ali da posamezniki niso imeli pogojev, da bi se to izplačalo. Zato so bili dani pogoji, vendar je vprašanje, zakaj se to ni storilo. Na to vprašanje pa je lahko več odgovorov, ki so različni.

Nekateri celo pozabi, da bi prijavil, ker se niti ne zaveda da je napravil neko večjo korist podjetju ali družbi, kers samo misli, kako bi izboljšal oziroma prišel do večjega učinka.

Drugi smatra, da je to njegova dolžnost, tretji pa ugiba o raznih okolnostih in na koncu koncev stvar odloži, ker je videl, da se je pri reševanju predloga njegovega sodelavca ugibalo dalj časa ali je upravičen ali ni, koliko bi mu pripadalo in podobno.

Res je, da je poleg navedenih vzrokov še nerazčiščeno vprašanje, kaj je njegova dolžnost in kdaj ima pravico do tega.

Predvsem se pojavljajo ta vprašanja pri vodilnih ali strokovnih ljudeh, kjer lahko pride čestokrat do večjega izraza. Nedavno uveljavljeni predpisi o financiranju znanstveno raziskovalne dejavnosti ter predpisi o patentih, pomenijo nedvomno korak naprej na področju organizacije in vspehovanja znanstveno raziskovalnega dela, izumov in prizadevanj gospodarskih organizacij za tehnični napredek.

Če iz ene strani ugotavljamo, da v večini podjetij iznajditeljstvo in novatorstvo oziroma racionalizatorstvo zanemarljivo in jim ne posvečajo potrebne skrbi, je z druge strani še bolj nerazumljiv odnos do posameznikov, ki prihajajo oz. bi lahko prihajali z gotovimi predlogi. Za take primere bo potrebno več razumevanja in boljše odnose do tistih proizvajalcev, ki so sposobnejši od drugih in ki skušajo to svojo sposobnost realizirati tako v svojem kot interesu podjetja. Take težnje in sposobnosti bo treba vedno obravnavati resno in jih vspehovati. Če so koristne jih je treba realizirati, tistega, ki jih je ustvaril je treba nagraditi v skladu s koristjo, ki jo bo imelo podjetje od novatorstva oziroma racionalizacije. Zato imajo podjetja najširše možnosti že po dosedanjih predpisih, spremeniti je treba le miselnost odnosa do novatorstva in racionalizatorstva.

Morda bi pripomogel k temu dobro izdelan pravilnik, kateri bi vspehoval k temu ali pa bi odpravil konzervativne miselnosti pri ocenjevanju novatorskih oziroma racionalizatorskih predlogov.

Pri nas sicer do sedaj ni bil prijavljen noben predlog večjega značaja, to se pravi, da so bili primeri manjšega obsega, ki niso prišli toliko do izraza.

V bodoče bo potrebno mnogo več pozornosti polagati temu vprašanju v našem podjetju. Čim bo nekaj primerov v širši razpravi, bo iznajditeljstvo dobilo večji razmah, ker bo imel koristi iznajditelj sam kakor tudi družba oziroma kolektiv.

Glavni direktor:
/Marinko Valentin/

VAŽNEJŠI SKLEPI UPRAVNIH ORGANOV PODJETJA

Delavski svet in upravni odbor podjetja sta v času od 15/5-1961 sprejela med drugim sledeče važnejše sklepe:

DELAVSKI SVET:

1. Ker podjetje namerava v perspektivi izvajati več gradenj komunalnega značaja, kot kulturni dom, stanovanja, servisno delavnico, garaže za potrebe stanovalcev, cesto v stanovanjsko naselje, se imenuje posebna komisija, katera ima nalogo, da vrši vse priprave za pridobitev lokacije za navedene gradnje ter pri tem tesno sodeluje s svojimi predlogi s pristojnimi organi občinskega ljudskega odbora. V to komisijo se izvoli sledeče člane:
Koman Albin, Ljubič Jože, Kapus Janko, Mulej Mirko, Smolej Jože, Dobnikar Bogo in Pušnik Franc.
2. Pri občinskem ljudskem odboru v Radovljici naj se posreduje, da čimprej izda potrebno lokacijo za gradnjo kulturnega doma in zadružno gradnjo stanovanj, ker se ta zadeva že preveč zavlačuje, kar zelo neugodno vpliva na razpoloženje prebivalstva v Lescah.
3. Potrdi se predlog investicijskega plana za leto 1961 v višini 435,492.545.- din, ki se razdeli takole:

1. Za osnovna sredstva	Din 238,019.770.-
2. Za obratna sredstva in vračilo obratnih posojil	" 60,000.000.-
3. Za družbeni standard	" 137,472.775.-
S k u p a j :	435,492.545.-
4. Osnovni šoli v Lescah se v svrhu popravila stavbe odobri dotacija v znesku Din 2,500.000.-, ki se nakaže v mesecu aprilu 1962 po zaključku bilance oziroma od tega Din 300.000.- takoj, če so jim ta sredstva nujno potrebna za poravnavo že naročene opreme.
5. Odobri se gradnja prizidka pri obratu verigarne in vijakarne, da se na ta način pridobi prostor za skladišča gotovih izdelkov, sanitarne in garderobne prostore ter pisarne obeh obratov.

6. Gradbenemu odboru pri Krajevnem odboru SZDL v Begunjah se dodeli znesek Din 1,000.000.- za gradnjo nove šole, tako da se prvo polovico zneska nakaže v aprilu 1962, drugo polovico pa v aprilu 1963.

UPRAVNI ODBOR:

1. Pri sprejemanju novih delavcev v podjetje naj komisija upošteva stanovanjsko problematiko in naj se zato, omeji na sprejem ljudi, ki že stanujejo v Lescah in bližnji okolici, ne pa takih, ki si ob sklenitvi delovnega razmerja šele iščejo stanovanje. Vsi novinci morajo tudi ob nastopu službe podpisati izjavo, da pri podjetju ne bodo iskali stanovanja.
2. V smislu čl. 31.a Pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke se prizna nadomestilo za nadomestovanje tudi za skupinovodje.
3. Delavcem, ki jih komisija Zavoda za socialno zavarovanje predlaga za okrevanje na morju, se pošlje za 14 dni v Počitniški dom podjetja brezplačno s tem, da koristijo svoj redni letni dopust.

Vodja splošnega sektorja:

Ješe Jože

Z G O D O V I N A

razvoja in revolusionarnega gibanja delavstva Tovarne verig Lesce od njenega nastanka leta 1922 dalje.

/ N a d a l j e v a n j e /

Na jesen leta 1923 je bilo v Lescah ustanovljeno Delavsko kulturno in prosvetno društvo "Svoboda". Člani tega društva so bili v glavnem delavci Tovarne verig.. Predsednik društva je bil Mezgol Filip, tajnik pa Paulus Edo /rodom iz Bosne/. Namen društva je bil v glavnem kulturni dvig delavstva; v okviru društva so uspešno delovali pevski in tamburaški zbor ter dramska družina.

Strnjenost delavstva Tovarne verig pa predvsem takratnemu kleru ni šla v račun in pri tem njihovi pristaši niso ostali ravnodušni. V letu 1924 je kaplan iz Breznice pridobil tovarniško delavko Zor Marijo iz Smokuča, da je pričela propagirati in ustanavljati v tovarni "Jugoslovansko strokovno zvezo", v katero je s težavo pridobila od takrat zaposlenih 96 delavcev le okrog 20 članov. Vendar ustanovitev te Zveze ni povzročila posebnega razdora med delavstvom, kot so nasprotniki pričakovali.

Poleg omenjene Zveze pa se je proti koncu leta 1923 pojavila fašistična organizacija jugoslovanskih nacionalistov t. zv. "Orjuna", ki je pa pri delavcih naletela na odločen odpor. Ob priliki razvitja prapora "Orjune" v Lescah je delavstvo sredi svečanosti demonstrativno zapustilo mesto, tako da so člani "Orjune" ostali sami. Pest "Orjune" pa je občutil tudi ravnatelj Hebrle, ki so mu na njegovem stanovanju pri Legat-u razbili okenska stekla. Zaradi tega napada je Heberle v 24 urah zapustil Lesce. Pobudo za ta napad je dal Magušar Ivan, njegov namestnik, ki je bil tudi član "Orjune" z namenom, da zasede mesto ravnatelja tovarne. Upravni odbor delavske družbe pa je prekrižal njegove račune, ko je za ravnatelja imenoval ing. Hieng Herman-a. Zato je tudi Magušar kmalu zapustil Lesce.

V letu 1925 je bilo "Društvo kovinarjev in sorodnih strok" preosnovano v "Ujedinjenje radniških sindikalnih saveza Jugoslavije" /USRJ/ za kovinarje pod imenom "Savez metalnih radnika Jugoslavije" /SMRJ/. Po tej reorganizaciji je podružnica takoj sklicala izredni občni zbor in enotno pristopila k SMRJ s podružnico v Lescah, katere predsednik je bil sedaj že pokojni Dežman Anton, tajnik pa Justin Marija, poročena Murgelj.

V začetku leta 1926 je podružnica SMRJ organizirala 2-dnevno stavko ročnih in elektrovarilcev, s katero so delavci dosegli 15 % povišanje mezd. Glavni zaupnik je bil takrat Mulej Franc iz Ovsiš pri Podnartu.

9. maja 1926. leta se je podružnica SMRJ že toliko uveljavila, da je razvila svoj prapor. Slavnostno razvitje prapora je utrdilo moč proletariata, saj so se poleg članov podružnice udeležili še člani SMRJ iz Jesenic s kovinarsko godbo, zastopstvo glavnega odbora iz Ljubljane, člani "Svobode" iz Kroke, Jesenic in Blejske Dobrave.

Ta manifestacija v Lescah je močno dvignila moralo delavstva v celem radovljiškem okraju.

V poletju 1928. se je v Lescah na Olipovem vrtu vršil večji festival gorenjskih "Svobod". Festival je bil sicer oblastno dovoljen, vendar je bil tik pred pričetkom zabranjen z naročilom, da žandarji udeležence razženejo, pa če treba tudi s silo. Dopoldanski del festivala se jim je res posrečilo preprečiti, popoldanski t.j. glavni del pa se jim z ozirom na to, da so vsi naenkrat dospeli v Lesce pevski zbori "Svobod" iz Kroke, Javornika, Blejske Dobrave in Gorij ter kovinarska godba iz Jesenic, ni posrečilo razbiti in se je žandarmarija morala umakniti.

Z uvedbo 6. jánuarske diktature v letu 1929 je pričela žandarmarija z vso brutalnostjo razbijati delávski pokret. Vršila je preiskave pri funkcionarjih delavskih organizacij kot n. pr. Justin Mariji, Brencé Martinu, Magdič Pavlu, pri Triplatovih in drugih z motivacijo, da iščejo "Komunistični manifest". Ker niso našli, kar so iskali, niso imeli vzroka za aretacije, niti za razpust organizacij. Vendar pa so se morali vsi sestanki oziroma seje delavskih organizacij prijavljati na tedanje Srezko načelstvo in so se smele vršiti šele z dovoljenjem in ob navzočnosti komisarja Srezkega načelstva, ki je imel pravo ob vsakem pojavu revolucionarnosti delavcev, sestanek razpustiti.

Nadaljevanje sledi!

Vodja splošnega sektorja:

Ješe Jože

LETOS BOMO LETOVALI V CRIKVENICI

Na večkrat izraženo željo kolektiva, da si podjetje preskrbi lastni počitniški dom, je DS letos odobril sredstva za nakup počitniškega doma in to v Crikvenici, ki je bil otvorjen 4. junija 1961.

Z malo adaptacijo prostorov za kuhinjo in shrambo je dom primerno urejen tako, da se bodo koristniki doma v njem udobno počutili.

V domu je letos na razpolago 9 sob s 26 ležišči, dočim bomo v prihodnjem letu pridobili še 3 sobe s oca 7-8 ležišč. Skoro vsa oprema je nova, notranjost doma je dobro ohranjena s parketnim podom v sobah v pritličju in I. nadstropju. V II. nadstropju je odprta terasa za sončanje s tušem, en zaprti tuš pa je tudi na dvorišču.

Kuhinja je mehanizirana z električnim, štedilnikom, bojlerjem in hladilnikom, tako da bo tudi kuhinjskemu osebju olajšano delo.

Ker verjetno vsakega najbolj zanima koliko ga bo letovanje v domu stalo, objavljamo cene dnevnega pensiona, ki bodo po sklepu UO podjetja letos veljale v domu:

I. EKONOMSKA CENA ZA DNEVNI PENSION ZNAŠA:

V SEZONI

Celi obrok	Din 900.-
1/2 obrok	" 540.-

V PREDSEZONI:

/25 % popusta/
Din 675.-
" 405.-

Podjetje daje na te ekonomske cene pensiona regres, tako da koristniki uslug počitniškega doma plačajo dnevni pension po sledečih cenah.

V SEZONI

Odrasli člani kolektiva in zakonski drugi, če niso zaposleni	Din 400.-	Din 300.-
Otroci od 10-15 let	" 240.-	" 180.-
Otroci do 10 let	" 200.-	" 150.-

V PREDSEZONI:

Za zakonskega druga /moža ali ženo/, ki je zaposlen v kakšnem drugem podjetju se plača dnevni pension v sezoni Din 650.- v predsezoni pa Din 570.- v kolikor le ta ne prejme v svojem podjetju ali ustanovi za čas koriščenja letnega dopusta delnega nadomestila za bivanje v tujem počitniškem domu. V nasprotnem primeru pa mora plačati polno ceno pensiona.

II. CENE POSAMEZNYM OBROKOM:

A/ Za prehodne goste:

Zajtrk	Din	100.-
Kosilo	"	340.-
Večerja	"	200.-
Malica	"	60.-
Skupaj	Din	700.-

B/ Za goste s popustom:

ODRASLI:

OTROCI:

		Do 10 let	od 10-15 let
Zajtrk	Din 50.-	Din 25.-	Din 30.-
Kosilo	" 190.-	" 95.-	" 115.-
Večerja	" 120.-	" 60.-	" 70.-
Malica	" 40.-	" 20.-	" 25.-
Skupaj:	Din 400.-	Din 200.-	Din 240.-

Za predsezono se smatra čas od otvoritve doma do 15. junija in od 1. septembra do prenehanja poslovanja počitniškega doma.

Usluge počitniškega doma lahko koristijo le na osnovi napotnice izdane od sindikalne organizacije podjetja sledeči:

- člani kolektiva Tovarne verig Lesce
- njihovi ožji družinski člani /zakonski drug, otroci in posvojenci/
- osebe, ki živijo z delavci podjetja v skupnem gospodinjstvu in jih oni vzdržujejo.
- delavci iz drugih podjetij, upokojeanci podjetja in njihovi ožji družinski člani in osebe, ki jih oni vzdržujejo, če so v počitniškem domu prazna mesta, vendar po polnih pensionskih cenah.

Osebe z nalezljivo boleznijo ne morejo letovati v počitniškem domu.

Bivanje v domu je v teku sezone lahko samo enkratno in ne daljše od 14 dni.

Vsi obiskovalci se morajo pridržavati hišnega reda, ki je izobešen v počitniškem domu.

PRIJAVLJANJE:

Prijave za koriščenje uslug v počitniškem domu sprejema uslužbenka podjetja tov. Z O R N I K - ova v pisarni materialnega knjigovodstva in sicer v sledečem času:

VSAK TOREK IN PETEK OD 13 - 14 URE

Opozarjamo vse zainteresirane, da se izven tega odrejenega časa ne bo sprejemalo nobenih prijav.

Z oziromna to, da so letošnje kapacitete doma razmeroma majhne, se priporoča, zlasti tistim članom kolektiva, ki nimajo šoloobveznih otrok, da se prijavijo v mesecu juniju in septembru, ko imajo tudi sami korist, ker je v predsezoni in po sezoni cena pensiona nižja, in ker bodo imeli člani kolektiva s šolo obveznimi otroki v mesecu juliju in avgustu prednost pri rezervaciji mest v domu.

Na drugi strani je treba dopuste prilagoditi letnemu planu dopustov v podjetju, zato je razumljivo, da se isti ne morejo omejiti samo na mesec julij in avgust. Vsem, ki bodo preživeli svoj letni dopust v našem domu v Crikvenici želimo, da bi užili mnogo sonca, vode in zraka, ter se okrepljeni z novimi močmi vrnili na delo v podjetje.

Vodja splošnega oddelka:

/Ješe Jože/

N O V A P R O I Z V O D N J A

Sam tempo gospodarskega razvoja in situacija na domačem in tujem trgu ter splošni tehnični napredek nas silijo, da temeljito razmišljamo o novi proizvodnji. Brez pomišljanja je to vprašanje eno bistvenih že zaradi prodajnih in kupnih cen na vseh tržiščih. Uspešna uveljavitev z izdelki na trgu po trenutnih cenah ni enostavna. Namreč, če želimo doseči v tem pogledu soliden napredek je potrebno obdelati vsa komercialna in tehnična področja proizvodnje vijakov. Smotrnost dela in velika priročnost pri delu še ne zadostujeta, ker so nujne tehnološke spremembe v proizvodnji. Poleg izredno izpopolnjenih strojev in naprav za proizvodnjo vijakov po zadnjih tehnoloških dognanjih je vsekakor potrebna tudi podjetnost za uvajanje nove proizvodnje vseh vijlačnih in njim podobnih izdelkov.

Obstoječa proizvodnja je tehnološko primitivna in že dolgo let odgovarja le za navadne izdelke, katere izdelujemo v grobi izvedbi. V tehnološkem procesu je naša proizvodnja še zastarela in vsled tega razmeroma draga napram novi proizvodnji.

Niti največja storilnost na posameznika pri sedanjih pogojih ni v stanju nadoknaditi veliko zmogljivost najnovejših proizvodnih sredstev. Stalno se dviga procent polnega izkoriščanja vseh obratnih kapacitet, kateri je znašal leta 1960 69 %. Istočasno tudi narašča procent dosežka izplena proizvodnje, ker stalno padata tehnološki in netehnološki odpadki. Dvig storilnosti je stalen, ker se je proizvodnja v letu 1960 napram letu 1958 vrednostno povečala za 32 %, dočim se je število zaposlenih v tej proizvodnji za 42 % zmanjšalo brez bistvenih dodatnih novih kapacitet. Kljub vsemu pa čisti proizvodni stroški še zdaleka ne odgovarjajo, akoravno so napram ostalim proizvajalcem v domovini vrjetno najnižji. Doseženi napredek v naši proizvodnji nam še vedno ne jamči učinkovito uveljavljanje na vseh trgih. V kolikor ne prezremo, da dobro polovico lastne porabe tehničnih vijakov jugoslovanska industrija še vedno uvaža je razvidno, da domači

proizvajalci vijakov doslej niso izdelovali kvalitetnih in visoko kvalitetnih vijakov s hladnim preoblikovanjem brez odvzemanja kovinskih delcev, ker jih k temu niso silile prilike zaradi zadostnih naročil enostavnejših izdelkov.

Tehnologija izdelave vijakov v hladnem stanju potom valjanja je napravila v zadnjih 30 letih ogromen korak dalje še posebno po zadnji vojni.

Naprimer: struženje kovinskih in lesnih vijakov se po našem načinu že dolgo ne struži. Vijake stiskajo dvoudarčne stiskalke potom enodelnega orodja - jeder. Na ta način stiskani surovci se po rezkanju utora v glavi vijaka takoj rezkajo ali valjajo. Utori v glavi vijaka se izdelujejo na vatomatih z veliko zmogljivostjo celo do 600 komadov na minuto. V zadnjem času pa izpodriva navaden način tehnološko še bolj izpopolnjen način. Namreč lesni ali kovinski vijaki se stiskajo na stiskalkah s tremi udarci, pri čemer tretji udarec vtisne že utor v glavo vijaka. Takšen vijak se takoj nato valja ali rezka navoj. Zadnji način stiskanja je morda še nekoliko tehnološko problematičen, vendar si hitro utira pot v novi proizvodnji vijakov. Obstojata tudi že serijska izdelava avtomatov, iz katerih dobimo dobesedno gotove vijake. Takšen avtomat združuje oziroma opravlja več naših ločenih avtomatskih operacij v enem samem avtomatu.

Ako se odločimo za izreden napredek v razvoju proizvodnje vijakov je potrebna popolna postopna prenovitev proizvodnih sredstev kakor tudi temeljitejša sodobna priprava vlečenih materialov ter vseh ostalih tehnoloških postopkov dela do preizkusov vijakov. Izdeluje se program, ki bi predvidoma v 5 letih omogočil proizvodnjo kvalitetnih izdelkov pri najnižjih proizvodnih stroških.

Celič Leon

NEKAJ MISLI O KORIŠČANJU PROSTEGA ČASA IN RAZVOJU DELAVSKEGA TURIZMA PRI NAS

Današnji gospodarski in družbeni razvoj omogoča in zahteva, da se o koriščanju prostega časa razpravlja in bolj odločno postavlja na dnevni red kot do sedaj. Ko govorimo o koriščanju prostega časa, ne mislimo samo na letni domust, temveč tudi za skrb in razvoj kulturnega življenja, zabave, razvedrila vsakodnevno in posebej ob nedeljah. Vse to je sestavni del življenjskega standarda v najširšem smislu. V zvezi z razvojem kulturnega, športnega življenja, fizično in duševno rekreacijo naših delovnih ljudi, pa je potrebno, da poleg oblastnih organov tudi podjetja skrbijo za to, da se nudijo vsi pogoji za nemoteno razvijanje teh važnih dejavnosti. Rekreacija danes postaja nujen pogoj za uspešno izvrševanje delovnih nalog. S primerno zabavo, kulturnim izživljanjem, športom, oddihom in podobno je možno doseči take psihološke in fizične pogoje, ki bodo omogočili, da bo kolektiv lažje obvladal svoje delovne cilje in nove sodobne in bolj zahtevne proizvodne procese, ter s tem nudil sebi in družbi boljše življenjske pogoje. Rekreacija je tudi očigledna zdravstvena potreba.

Interes za koriščanje prostega časa predstavlja torej družbeno-politično in ekonomsko nalogo v širšem smislu, ki je tesno povezana z vsemi problemi našega gospodarskega razvoja v celoti. Čeprav smo v tem oziru že naredili razne ukrepe, kot so naprimer organizacija toplega obroka v podjetju, počitniški dom in podobno, nismo naredili skoraj ničesar za koriščanje prostega časa dnevno ali ob nedeljah. Pristopilo se je sicer k izgradnji kulturnega doma, kiga bodo gradili iz naših sredstev in ki je namenjen prav za zgoraj navedene potrebe, vendar so se v zvezi s tem pokazale razne težave okoli lokacije (mesto, kjer naj bi dom stal) namesto, da bi se tudi ostali organi izven podjetja od katerih je odvisna odobritev lokacije vsestransko zavzeli in nudili vso pomoč, da se formalnosti okoli izgradnje doma v Lescah takoj uredijo in se pristopi k gradnji. Vsako zavlačevanje ali odlašanje bo samo škodovalo in zavleklo izgradnjo doma.

S tem bodo tudi povečani stroški, ter kar je najbolj važno, naši delavci še ne bodo dobili prostorov za razvijanje kulturnega, športnega in zabavnega življenja. Vse naše organizacije se morajo vsestransko zavzeti in vršiti stalen pritisk na merodajne forume v tovarni in izven nje, ter zahtevati, da se gradnja čimprej začne in dom v najkrajšem času dogradi in izroči svojemu namenu.

Kulturni dom, ki ga bodo pričeli graditi v Lescah naj bi po zamisli vseh naših organizacij v tovarni in na vasi obsegal vse prostore kot naprimer: dvorano za igre, ki naj bi služila tudi za kino, posebne prostore za posamezne klube (športne) - nogomet, odbojka, košarka, smučanje in podobno, čitalnica, prostor za televizijo, prostor za šah, skratka vse prostore, ki so potrebni za razvoj kulturno-prosvetnega dela, športne dejavnosti, kakor tudi zabavnega življenja.

Poleg skrbi za čim uspešnejše koriščenje prostega časa dnevno in ob nedeljah, smo v našem podjetju posvečali posebno skrb za letovanje naših članov na morju v počitniškem domu in smo v ta namen porabili kar lepo število milijonov. Iz dosedanje prakse pa lahko sklepamo, da svoj dopust na morju koristijo skoraj vedno ene in iste osebe, dočim velika večina naših članov nima zanimanja za počitnice na morju, čeprav so za to ugodni pogoji. V zvezi s tem je tudi stalna konferenca za oddih in rekreacijo pri okrajnem ljudskem odboru Kranj zavzela nekaj stališč in sicer: poslovanje počitniških domov naj bi izključno slonelo na ekonomski podlagi, ker dosedanja praksa dotiranja ni vzbujala zanimanja zaposlenega osebja po domovih za boljše poslovanje. Znano je, da počitniški domovi poslujejo le tri mesece v letu, ostalih 9 mesecev pa so domovi zaprti - neizkoriščeni. Zaradi tega bo treba iskati načina kako podaljšati sezono vsaj na šest mesecev v letu. V ta namen naj bi članom kolektiva, ki koristijo svoj dopust v predsezoni in posezoni priznali znažno višje regrese, kakor onim, ki ga koristijo v glavni sezoni. Članom, ki kljub regresu ne bi mogli na dopust naj bi v celoti krili oskrbne stroške v izven sezonskem času.

Tam kjer so šolo-obvezni otroci ovira za koriščenje dopusta v predsezoni naj bi se starši skušali sporazumeti z učitelji, da take otroke predčasno redujejo in predčasno odpustijo iz šole - torej pred oficijelnim zaključkom šolskega leta, da se v izven sezonskem času pošilja na okrevanje zdravstveno šibkejše delavce itd.

Počitniški domovi naj bi v bodoče postali domovi odprtega tipa in bi svoje kapacitete, v kolikor jih sami ne morejo koristiti, odstopili članom drugih kolektivov. V prihodnjih letih bo potrebno razmišljati o tem, da se v okviru občine ustanovi počitniška skupnost, ki naj bi obstoječe domove združevala in enotno vodila. S tem bi se omogočilo tudi tistim članom manjših kolektivov, ki nimajo svojih domov, da koristijo dopust ob morju, podana bi bila tudi možnost koriščenja dopustov v različnih krajih ob Jadranu. Seveda je v zvezi s tem potrebno urediti finančno vprašanje, določiti prispevke za vsa podjetja enako, urediti lastninsko pravico sedanjih domov in podobno.

Bulut Niko

Z G O D O V I N A V I J A K O V

Za nastanek raznih elementov v strojogradnji lahko rečemo, da izvirajo iz posnemanja narave. Pri tem pa nastaja vprašanje ali je človek tudi pri izdelavi prvega vijaka sledil tej poti.

Oblika vijačnice, to je črte, v kateri poteka navoj na vijaku, v naravi ni redka. Med drugim jo zasledimo pri vinski trti in ostalih vitičastih rastlinah, v živalskem svatu pa na ohišjih različnih polžev. Izrazito obliko pa imajo zobje "narwala" to je ribe, ki živi v Severnem ledenem morju. Zato je že prevladovalo mišljenje, da so Eskimi, ki pridejo v najožji stik s to ribo, izumitelji vijaka. Vendar po novjših raziskovanjih, to ne drži, ker se je vijak pri Eskimih pojavil, šele, ko so slednji prišli v stik z zapadno civilizacijo.

Drugače pa je z vijačnim spojem, h kateremu poleg vijaka samega spada tudi matica. Tak vijačni spoj je v naravi do danes znan samo v enem primeru in sicer ga je leta 1888 odkril Francoz Releaux na nožnem členu nekega hrošča. V tehniki pa je uporaba vijakov z maticami vsekakor starejša, tako da lahko smatramo, da se je vijačna vezava razvijala neodvisno od posnemanja narave.

Ena izmed prvih znanih praktičnih uporab vijačnice je bila ugotovljena v stavbarstvu in sicer v Salamonovem templju. Ta ima vijačno stopnišče, ki so ga zgradili Feničani. Ti so mnogo potovali, bili poznani kot trgovski narod in so to umetnost verjetno prinesli iz Palestine v Grčijo, kajti tudi v Grčiji naletimo pri izkopavanjih na vijačna stopnišča.

Naslednji korak v uporabi vijačnice predstavlja delovni vijak. Arhimed je okrog leta 300 pred našo ero zgradil namakalne stroje, ki so dvigali vodo s pomočjo vijačno izoblikovane gredi. Zato se smatra Arhimeda za izumitelja vijaka v tehničnem smislu. Vendar naj bi namakalne priprave delujoče na principu vijaka obstojale v Egiptu že pred Arhimedovim rojstvom. Ne da pa se z gotovostjo trditi, ali je Arhimed spoznal te naprave na svoji poti po Egiptu, ali pa so popolnoma njegov izum.

V prvem stoletju pred našo ero pa se je vijak prvič pojavil v obliki, v kateri se uporablja še danes, namreč kot vreteno pri stiskalkah za olje, vino ali tkaninah. Takšna vretena je opisal zgodovinar Plinij leta 77 pred našim štetjem. Slikovno pa so upodobljena v stenskem slikarstvu Pompejev. Zanimivo je, da so ta vretena tekla v maticah z gladko izvrtino, to je brez navoja. Nekak zob vstavljen v to izvrtino, je služil za vodenje vretena in s tem predstavljal del notranjega navoja matice.

Ni pa točno ugotovljeno kdaj je prišlo do prve uporabe vijačne vezave, to je vijaka obenem z matico, ki naj služi prenosu sil. Vsekakor pa so Rimljani že poznali ta način vezave, kar nam potrjuje najdba poročniških klešč in medicinskih instrumentov iz Pompejev.

Posebno važna najdba na tem področju je žbica za kolo voza, najdena na Zgornjem Bavarskem, ki se sedaj nahaja v nürenberškem muzeju. Izvirna iz 2. do 4. stoletja, je rimskega izvora in opremljena z navojem, ki je služil za pritrditev. Ta najdba je zanimiva tudi vsled tega, ker predstavlja prvi primer uporabe vijaka na prometnih sredstvih.

Iz 5. stoletja so znane vijačne vezave na zapestnicah in drugih okraskih. Tedaj se je prvič pojavil tudi levi navoj. Najdišča teh okraskov so v Evropi močno razširjena in so bizantinskega, grškega, rimskega in germanskega izvora. Z zasedbo Rima po Gotih pod vodstvom Alarika je bilo v zapadnorimski kulturi mnogo uničenega, tako da iz te in kasnejše dobe ni nobenih najdb, ki bi kazale na uporabo vijakov. Ohranjenih je samo nekaj kirurških instrumentov iz 7. stoletja, ki so grškega izvora. Da se v zgodnjem srednjem veku niso uporabljali vijaki v tehnične namene je razvidno tudi iz dela zgodovinarja Teofila, ki je okrog l. 1100 izdal opis takratnih delavnic in orodja, kjer pa vijaka sploh ne omenja.

Po tej več stoletij trajajoči praznini v razvoju vijaka se isti pojavijo šele v 13. stoletju na raznih umetniških izdelkih in škofovskih palicah. Znane so tudi kovinske steklenice iz Turkistana, katerih pokrovčki za zapiranje so bili opremljeni z navojem. Njihova starost pa ni popolnoma točno določena.

Vsi do sedaj navedeni vijaki pa so se uporabljali le v takšnih vijačnih vezavah, ki niso bile podvržene nikakršni ali pa le malenkostni obremenitvi. Edino izjemo predstavlja že prej omenjena žbica za kolo, katere navoj je moral izdržati neko določeno obremenitev. Pri vseh ostalih navedenih vezavah pa gre samo za enostavno spajanje brez znatnejšega prenosa sil.

Prvi vijaki, ki so morali izdržati nekaj večjo obremenitev so najdeni na francoski viteški opremi iz l. 1457. Od takrat pa se vedno pogosteje pojavljajo na bojnih opremah in orožjih. Tudi na sarkofagu Kolumba se nahaja vijačna vezava.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ing. Rozman Vinko

RAZPRAVE IN SKLEPI PREDSEDSTVA IN PLENUMA
SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Predsedstvo in Plenum sindikalne organizacije sta razpravljala o raznih problemih, aktualnih za sam kolektiv kakor tudi o problemih, ki nastajajo izven podjetja - na vasi, ki pa tangirajo življenje delavcev v njihovem prostem času. Na teh razpravah so bili sprejeti naslednji zaključki in priporočila:

1. Sindikalna organizacija predlaga Upravnemu odboru podjetja, da tistim delavcem, ki so bili na predlog zdravniške komisije poslani na okrevanje v počitniški dom podjetja n v Crikvenici na stroške podjetja in Zavoda za socialno zavarovanje, odobri povračilo prevoznih stroškov.
2. Na stroške sindikalne organizacije se pošlje na 14-dnevno bivanje v počitniški dom 5 delavcev, ki so socialno šibki in potrebni oddiha ob morju. Navedeni morajo zato koristiti ti svoj redni letni dopust.
3. Da se pravočasno izvršijo vse priprave osnutka "Pravilnika o pristojnosti in delu organov samoupravljanja v ekonomskih enotah" za decentralizacijo delavskega samoupravljanja, se predlaga Upravnemu odboru izvolitev posebne 7-članske komisije.
4. Plenum sindikalne organizacije je zelo široko razpravljal zavlačevanju izdaje odobrenja za lokacije gradnje v Lescah, za katere je prišla inciativa iz kolektiva in za kar je DS podjetja že v začetku leta odobril potrebna sredstva.

Ustanovljena je bila stanovanjska zadruga "Veriga", kateri je DS namenil posojilo v znesku Din 10,000.000.- za leto 1961. Dvanajst zadružnikov ima namen s svojimi sredstvi, sredstvi podjetja in posojilom občinskega stanovanjskega sklada zgraditi sebi primerna stanovanja, Vendar zadružniki obupujejo in upravičeno kritizirajo zavlačevanje občinskih organov, pristojnih za izdajo lokacije. Zadruga ima že načrte za zelo cenena stanovanja, ki pa kmalu to več ne bodo, ker se material dnevno draži.

Smatramo, da mora biti občinski organ, ki je pristojen za gradnje, toliko samostojen, da sam odloča o lokaciji in v tem kako naj ta stanovanja izgledajo in ni potrebno, da se odlaša iz dneva v dan iz tedna v teden in meseca do meseca, in čaka na "injekcijo" neke tretje osebe iz Ljubljane, združniki naj pa čakajo in gledajo kako se jim cene materialu pred nosom dvigajo. Karkoli je že, gradnja šestih dvojčev za katere se je občni zbor združnikov odločil, se še ni začela; v podjetju pa nastaja stanovanjski problem kljub temu, da podjetje letno sezida dvanajst stanovanj. Plenum sindikalne organizacije zastopa stališče, da postavi pred delavsko upravljanje v podjetju ta problem, ki postaja že političen in naj se zahteva od odgovornih organov hitrejšo rešitev.

Na občinski partijski konferenci je bilo poročano, da je DS "Verige" imenoval komisijo, za odobravanje lokacije za gradnjo v podjetju in od kodnam ta pravica za imenovanje take komisije, ker je zato pristojen organ pri ObLO. Izgleda, da je bil poročevalec netočno informiran, ker je bila ta komisija imenovana zato, da izvrši vse priprave za gradnje v podjetju in da sodeljuje s svojimi predlogi, pri določanju lokacije za razne gradnje. Bilo sreče, če bi DS podjetja in politični aktiv imela kompetence odobravanja lokacij, potem bi kulturni dom verjetno bil sezidan že pred petimi ali šestimi leti in združna gradnja bi bila v polnem zamahu. Člani DS niso tako nerazgledani, da ne bi vedeli za pristojnost organov upravljanja.

Sindikalni plenum dalje daje daje kritiko tudi glede zavlačevanja okrog lokacije za kulturni dom v Lescah. Inicijativa za gradnjo tega doma je vznikla v podjetju že pred nekaj leti z ozirom na kritično stanje življenskega prostora raznih kulturnih in družbeno-političnih organizacij v Lescah. Podjetje TVL, je zato že pred več leti nakazalo 2.000.000.- din, ki so našli potem nek drug potrošni kanal. Leta 1959 se je o tem razpravljalo na letni sindikalni konferenci v podjetju. Delavski svet je prevzel samoiniciativo za to gradnjo in odobril sredstva. Politični aktiv v Lescah je formiral gradbeni odbor, predvidel zemljišče za gradnjo, idejni načrt doma je osvojen, za nabavo gradbenega materiala se že skrbi itd.

Odobritev lokacije pa še vedno visi v zraku. Politični aktiv in gradbeni odbor sta predvidela gradnjo kulturnega doma na "Zagi" in je temu zemljišču prilagojen tudi načrt. Predstavniki občinskih oblastnih in političnih organov so na raznih javnih konferencah v podjetju pozdravljali iniciativo politično-upravnih organov podjetja za to gradnjo, docim ob realizaciji tega vprašanja nastajajo trenja in nerazumevanje za potrebe volilcev v Lescah.

Zakaj se političnemu aktivu in gradbenemu odboru dela ovire pri njihovem delu? Lesce je vendar industrijski center, ki nima niti enega lastnega prostora za politično - kulturno dejavnost in rekreacijo delovnega človeka v njegovem prostem času. Kdo bo potem odgovoren za nezadostno delo z mladino, ki naj bi se kulturno in politično vzgajala? O vseh teh stvareh se želimo pogovoriti z našim ljudskim poslancem na zborih volilcev v času priprav za volitev oblastnih organov.

Iz predsedstva sindikalne
podružnice

V P R A Š A N J A I N O D G O V O R I

16. VPRAŠANJE:

Ali sme gospodarska organizacija delavca prikrajšati za dopust, ki mu gre?

ODGOVOR:

Organizacija ne sme delavca prikrajšati za pravico, da izrabi letni dopust, ki mu gre.

To določilo je v zvezi s členom 26/1 ZDR v katerem je rečeno, da ima delavec pravico do letnega dopusta. Če ima pravico, mu je torej nihče ne sme kratiti, če pa mu jo, je kaznovan. Določilo 31. člena Zakona o delovnih razmerjih povzema to pravilo in še pristavlja, da se ne sme delavca prikrajšati za pravico da izrabi letni dopust v tisti meri, ki mu gre. Sankcionirano je torej tudi vsako krajšanje dopusta to je števila delovnih dni, kot jih posameznemu delavcu gre po delovni dobi in drugih merilih predpisanih v pravilih podjetja za zdravju škodljiva delovna mesta.

2. VPRAŠANJE:

Kako vpliva služenje vojaškega roka na pridobitev pravice do letnega dopusta?

ODGOVOR:

Čas, ko je bil delavec v delovnem razmerju preden je odšel k vojakom, da odsluži ali dosluži vojaški rok, se mu šteje v delovno dobo za pridobitev pravice do letnega dopusta, to pa pod pogojem, če stopi v delovno razmerje najpozneje v 30 dneh od dneva, ko je odslužil vojaški rok. Če je bil torej delavec na primer pred odhodom k vojakom že 8 mesecev v delovnem razmerju, pridobi po povratku pravico do letnega dopusta že po treh mesecih delovnega razmerja, to pa pod zgoraj navedenim pogojem. Ni pa važno ali dela delavec po povratku v istem podjetju kakor pred odhodom.

3. VPRAŠANJE:

Ali je treba delavcu omogočiti, da izrabi letni dopust brez presledka?

ODGOVOR:

Delavcu je treba omogočiti, da izrabi svoj letni dopust brez presledka.

Če se delavcu proti njegovi volji torej ne omogoči nepretrgani dopust, je zgrešen prekršek

Na delavčevo zahtevo oziroma z njegovo privolitvijo pa lahko organizacija določi, da izrabi delavec letni dopust v dveh približno enakih delih.

Za izrabo dopusta v dveh približno enakih delih je potrebno soglasje obeh, to je delavca in organizacije. Če delavec to zahteva, mu lahko organizacija to odkloni, če organizacija to želi, pa delavec lahko odkloni.

Zakon določa delitev le v dva dela. Večja delitev torej po besedilu Zakona nima določena tudi ne s soglasjem obeh. To določilo je, kakor je sklepati v zvezi z osnovnim namenom dopusta, da se delavec spočije in dobi nove moči za nadaljnje delo in v zvezi z mnenjem, da se to more dobiti le v daljšem času, ne pa po večkrat v nekaj dneh. Nadaljnja zahteva Zakona je v zvezi

s tem tudi ta, da sta v primeru delitve dopusta obadva dela približno enaka, ne pa da bi na primer pr 18 - dnevnem dopustu znašal prvi del tri, drugi del pa 15 dni ali podobno.

4. VPRAŠANJE:

Kakšne pravice ima delavec v času bolezenskega dopusta med zakonito danim odpovednim rokom?

ODGOVOR:

Bolezni dopust, katerega delavec nastopi zaradi bolezni, nastali po dani odpovedi, ne prekine odpovednega roka in mu delovno razmerje preneha z iztekom odpovednega roka.

V vsem času, ko je delavec nezmožen za delo zaradi bolezni, je upravičen do zdravljenja in do nadomestila za osebni dohodek po predpisih zakona o zdravstvenem zavarovanju delavcev.

V primerih, da je odpoved dana od strani podjetja lahko delavec zahteva izplačilo nadomestila za neizrabljeni dopust po določbi člena 36. ZDR.

Vodja splošnega oddelka:

Ješe Jože

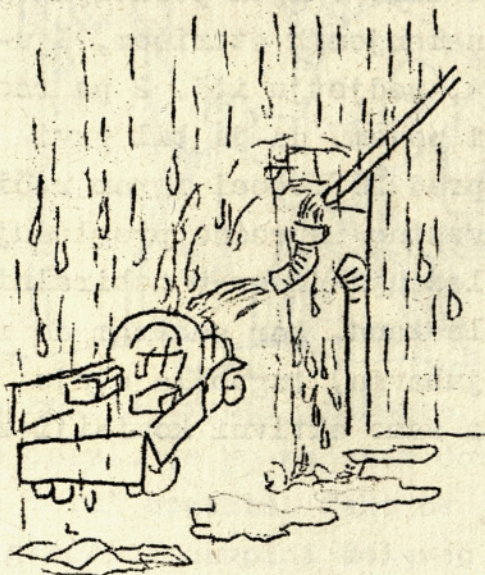
IZ NABIRAČNIKA GOFLARJEVEGA ZANA!

Ker že nekaj dni prevladuje samo lepo, toplo in sončno vreme, sem nad njim tako navdušen, da vam bom danes najpreje nekaj povedal od vremenskih neprilik v našem ožjem območju, če vam, bo nekdo sredi lepega sončnega dne zaupal, da je že od jutra nizka oblačnost se ne čudite preveč, ker ta človek, kljub vašemu osuplemu pogledu, ne laže. Da boste prepričani o resničnosti njegove izjave

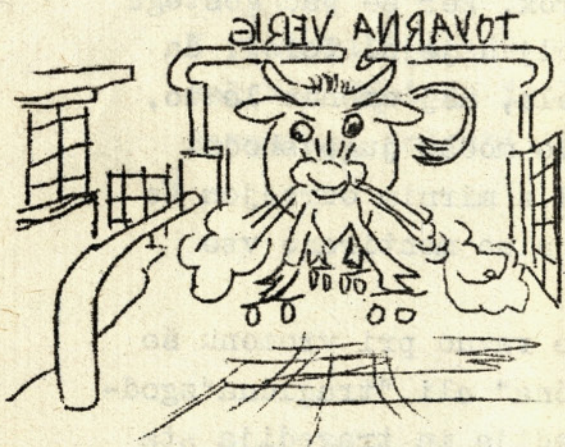
stopite v novi obrat TV (samo previdno) pa boste tudi vi deležni nizke oblačnosti. Veste to je kraj z zelo milim podnebjem, dani so vsi pogoji za mirno ozračje, ker je še trenutno slabo razvita ventilacija, za sveže in zdravo ozračje pa skrbijo peči in še dva specialna aparata. Menda edino zga-ga dela samo smrad po katranu, ki ne vem od kod le vruga prihaja. Delavci, ki slučajno v tem prostoru delajo, se menda že posvetujejo, da bi odpovedali topli obrok, ker se pač gostega in ne skromno začinjenega zraka že dovolj najejo. Torej, da nebi ostali kuharji in kuharice brez dela, naj omenim letto, da je napovedan s strani HTZ službe zelo močan jugovshodni veter in da za v bodoče ni več računati z mirnim ozračjem še manj pa z "nizko oblačnostjo". (Ker še niso montirane vse ventilacijske naprave).

Ker sem že ravno pri vremenu še ena "komična" ali "tragična" zgod-bica. Komedija in tragedija sta si povsem nasprotna in ne združljiva pojma. Vendar moram reči, da sem bil priča dogodku, ki je bil komičnotragičen. Že leto mor-da tudi več, je pri skladišču žičnikov, pokvarjen odvodni žleb, ki v slabem vremenu v elegantnih car-kih namaka avtomobile oz. naloženo robo.

Tako se je zgodilo, da je ravno ob nekem slabem vremenu stal kamion "privatnika" pred omenjenim skladiščem in je zbrana deževnica v žlebu tekla na zaboje. Kratko in malo je lastnik avtomobila "privatnik" vzel klešče in v nekaj minutah popravil odvodni žleb, toliko da ne teče po robu, skladišče pa še nadalje namaka. Zelo se mi je čudno zdelo, kako je zmožgel to popravilo brez tehnološkega postopka, naloga za delo ter plačilnega listka, ko naša delavnica, ki se z sličnimi stvarmi ukvarja, tega malenkostnega dela ni zmožla v enem letu ali pa je še malo več. Tolažim se stem, ker smatram to le za zunanjo uslugo.

Koliko je res ne vem, pravijo namreč, da vsa tovarniška motorizacija (kara in viličarji) ne premorejo ene poštene hupe. Mogoče bo to kar držalo, saj je bila pred kratkim ogrožena še firma "TOVARNA VERIG", ki je prilično visoko. No ker je pa firma le firma oz. ponos tovarne predlagam, naj bi ta ponos vsaj za pol metra dvignili, da bo varen pred rogatimi in nerogatimi prevozniki,

Mogoče bi danes ne razpravljali o tem, kako zavarovati "firmo", če ne bi pozabili na nabiralnik "Predlogi za tehnične izboljšave". Menda je ta nabiralnik sforsirala ena izmed komisija za racionalizacijo, ki pa je žal na njegov obstoj slučajno povsem pozabila. Tako je bilo v njem pozabljeno 5 pisem namenjenih starišem, ljubavniku, podjetju itd. 2 pa raci-

onalizacijski komisiji. Če po pravici povem, da je bil prvi predlog vstavljen v nabiralnik šele pred 20 meseci moram reči, da komisija za racionalizacijo zelo vestno in redno pregleduje nabiralnik. Nekaj več ko 20 mesecev ležanja pisem v nabiralniku pa so ta namesto naslovljenca našla Zana, ker smatram da so pisma privatnega značaja (predvsem ljubavna) izgubila svojo veljavo si prilaščam pravico odgovora samo aktivni komisiji za racionalizacijo.

Draga komisija !

Oprosti, da te motim. Nisme te hotel razburjati z mojim vse-ljivim pismom, vendar opažam, da s teboj ni nekaj v redu. Draga moja, poglej, vse se je že prebudilo iz zimskega spanja, brsti in se veseli zelenja in cvetja, ti pa se ne ganeš in ne uslišiš prošenj tvojih oboževalcev, ki že 20 mesecev, pokorno čakajo. Zbudi se in pokaži tvoje blagodejne roke na predloge tvojih vdanih. Reši jih trpjenja radovednosti saj si boš s tem pridobila zaupanje in priznanje.

Lep pozdrav od Zana

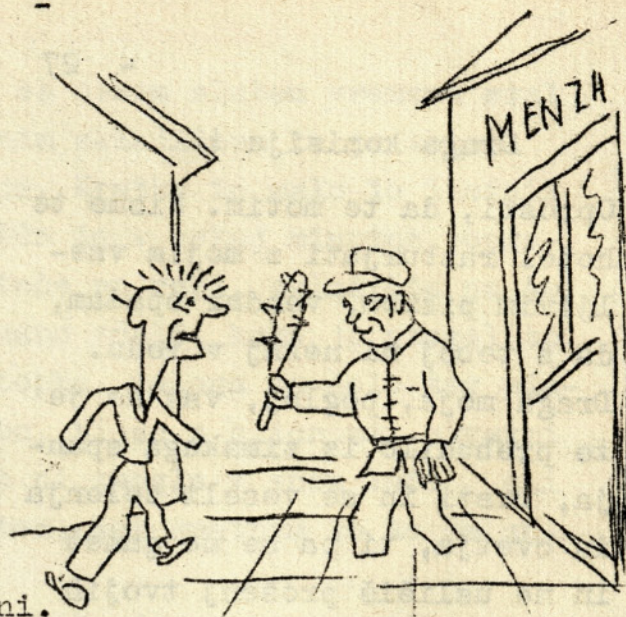
Pripi: Pa nabiralnik "Predlogi za tehnično izboljšavo" umakni, da ne bo zopet prišlo do zastojev pri reševanju predlogov tehničnih izboljšav.

Mislím, da je danes tehnika že tako napredovala, da se ne bi bilo treba poedinim tovarišem mučiti z vitrihom, da odpro tvojo garderobno omarico, da lahko ukradejo listek za enolončnico, kod se je to zgodilo v kovačnici. Veste poštenjakoviči morajo biti povsodi, zato se ne čudite, če boste na lepem ugotovili, da vam manjka lo listkov za malico. Zatorej-vlomilci so na delu - pazite se.

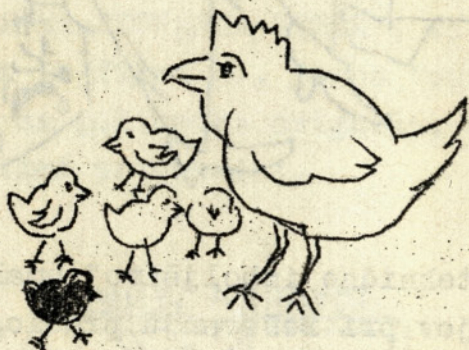
Če koklja izgubi piščanca, ali pa če ji katerega dodaste tega ne opazi. Če pa mojster dobi oz. se pojavi en delavec več, bi pa moral opaziti. Tako se je zgodilo, da je bil kar na lepem v gradbeni skupini delavec odveč. Sam je prostovoljno, brez kakršnega koli dovoljenja vzel v roko lopato in začel delati.

Zato pa ni vedel ne mojster ne nobeden. Prišel je, delal in odšel. Drugič pa bo nekdo prišel si napravil nekaj kg žeblicev jih spravil a aktovko in odšel. Hočem reči ob 6, 14 in 22 uri lahko pride v tovarno komur koli se zljubi. Zato bo vrjetno potrebno dobiti človeka, da bo na to stavr malo pazil, ker vratarji so z drugim delom preobremenjeni.

Če je kaj na svetu nemogočega je potem to, da niti enkrat ne morem napisati članka brez, da bi omenil menzo. Danes si za spremembo oglejmo njene vsakdanje obiskovalce. Torej nekaj minut pred 9 uro ali pa kasneje 9.45 uri če opazuješ imaš občutek, ko da opazuješ otroke pri igri "Ravbar in žandar". Iz vsakega vogala kuka skupina proti vratom menze. Nato pa sledi divja dirka za prva mesta pri vratih.

Druga slika visoko pripetega bontona sledi pri izbiri žlice ali vilice. Drži, da so nekatere fantastično krive ali celo že sumljivo nalomljene, vendar toliko razburljivega brskanja in menjanja kod je pri vilicah in žlicah si niti kokoš ne bi privoščila. Opa-

ža se, da poedinimi "kavboji" tudi pri malici hočejo pokazati svojo moč in korajžo. Kod čika Sava železno palico, tako orjak iz vrste "kavbojev" zgradi košarico za kruh ter jo zmagoslavno polomi. Eh, sila Herkulska imaš prsa junaka, glavo bedaka, ko počenjaš dejanja taka.

Za konec pa dovolite, da vam povem še pustolovsko zgodbico sodobnega "maroderja".

V nekem podjetju x,y se je zaposlila pred leti za vsa dela zmožna delavka Slavči. Nekaj let je bila Slavči kod vse druge, pridno je delala, samo, da samo malo klepetava je menda bila. Pa kaj hočeš narava je narava. Leta so tekla in Slavči se je počutila povsem normalno, zdravo in čilo. Nekega dne pa: av, želedec, glava, srce. Boli, nagaja. Skratka k zdravniku bo treba, ne še boljše, pred zdravniško komisijo. Rezultat je pokazal, da ima Slavči res motnje v prebavnih organih, na srcu itd. Ker bolan človek ne more normalno delati je Slavči od tega časa dalje delala le po štiri ure na dan. Dobila je lažje delo in tako je Slavči delala zopet dalje, po štiri ure seveda. Čas je tekel in nič se ni pri Slavči spremenilo, do nekega dne, ko je začutila, da jo zbađa, ščiplje in boli po vsem telesu ter, da jo muči omotica. Sočutno so delavke sprejele vest, da je menda Slavči zelo bolana, ter je vsled tega dalj časa ne bo na delo.

"O, tovariš kontrolor, dober dan. Kaj bo dobrega?" je vprašal sekretar podjetja, kontrolorja "maroderjev". "Tako i tako, danas sam bil ....." je poročal kontrolor. Bil je na obhodu spotoma je obiskal tudi bolano Slavčko. Ampak smola, Slavčka je bila v službi, ko je k njej prišel kontrolor. Slavčka se je med tem časom namreč v svojem kraju pomotoma kar honorarno zaposlila. Pa kaj hočeš doma je dolgčas, malo med ljudi je treba iti. Kadar je morala Slavčka k zdravniku na pregled jo je zmiraj še vse bolelo, ščipalo itd. Ko pa je prišla od zdravnika je pa morala že kar pohiteti, da ni zamudila službe (honorarno). V tovarni pa so delavke mislile, kako mora Slavčka trpeti, ko je že tako dolgo bolana. Kakšno mnenje pa so delavke in ostali v tovarni imeli o Slavčki po tem dogodku, pa mi ni znano.

V katerem podjetju se je to dogajalo mi ni znano, vendar pa se precej šušlja, da je bilo v Tovarni verig.

Za danes naj končam, v kolikor sem kaj izpustil, ne zamerite, pa drugič.

Lepo vreme in zajetno kuverto vam želi

Ž a n a